

Dnr 25KS22
2025-03-31

Malin Björklund
malin.bjorklund@gavle.se

Fördelning disponibla medel för stiftelser med förutbestämda ändamål

Sex av de donationsstiftelser som Gävle kommun förvaltar har ett förutbestämt ändamål enligt urkunden. Det innebär att det i urkunden är bestämt vilken eller vilka organisationer som ska få ta del av stiftelsens medel. Några ansökningar kommer därför inte in till dessa stiftelser, pengarna betalas ut till de förutbestämda ändamålen så snart de disponibla medlen blir kända från SEB.

De stiftelser som har förutbestämda ändamål är:

Stiftelsen Brännerifonden

År 1845 lades Bränneriverkets rörelse ned och verket med dess tillhörigheter såldes. Den 15 oktober 1849 beslöt stadens societeter och föreningar samt övriga invånare å allmän rådstuga att bränneriverkets behållna tillgångar skulle förvaltas av en särskild å allmän rådstuga, att räntan å 80 000 kronor av dessa tillgångar varje år skulle överlämnas till Gävle stads fattigvårdsstyrelse såsom bidrag till kostnaderna för stadens fattigvård. Idag går hela fondens avkastning till:

- Fattigvården, numera Socialnämnden.

Stiftelsen Societeternas anslag

En av stadens fem societeter lämnade år 1820 Gävle stad ett lån på 16 666 riksdaler 32 skillingar banko mot sex procents årlig ränta med skyldighet för staden att utbetala denna ränta "till fattigvårdens understöd". Detta "lån" torde vara att betrakta som en ren donation.

- Fattigvårdens understöd, avkastningen överförs till Socialnämnden.

Stiftelsen August Normans understödsfond

Den 27 april 1917 donerade Augusta och Josef Norman 45 000 kronor för att uppfylla deras broder August Normans önskan om att bilda en fond under namnet August Normans understödsfond. Fonden skulle stå under Drätselkammaren i Gefle vård och förvaltning. Den årliga avkastningen ska disponeras på följande sätt:

- Räntan av 30 000 kronor (84%) ska användas till förmån för filantropiska (välgörande) inrättningar i Gävle.
- Räntan av 15 000 kronor (16%) ska användas till Kyrkorådet i Gefle Heliga Trefaldighets församling. De ska använda 2/3 av räntebeloppet till uppehållande av kyrkans diakoniss-verksamhet för frivillig själavård och återstående 1/3 av räntan till främjande av Gefle Seaman's Mission.

Stiftelsen Carl Johan och Axel Lennstrands fond

Fabrikören Carl Johan Lennstrand avled 21 juli 1917 och hans son, grosshandlaren Axel Lennstrand, avled 31 januari 1946. De båda hade upprättat ett testamente med en fond där:

- Avkastning på 25 000 kronor (23%) ska överlämnas till barnavårdsnämnden och användas till understöd åt nyblivna ogifta mödrar, vilka befinner sig i "behövande omständigheter utan att dock vara föremål för fattigvård".
- Avkastning på 20 000 kronor (19%) ska överlämnas till Frälsningsarméns slumverksamhet.
- Avkastning på 5 000 kronor (5%) ska ställas till styrelsemannen för sjukhuset att tilldelas fattiga sjuka såsom understöd och hjälp under den tid de är inlagda på sjukhuset, även som för andra hand användas som en första hjälp vid deras hemgång från sjukhuset.
- Avkastning på 10 000 kronor (9%) ska användas till anordnande av friluftskonserter i Gävle, företrädesvis i Rådhusplanaden. (sökbart för medborgare)
- Avkastning på 48 000 (44%) kronor ska disponeras av kommunstyrelsen att användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som kan på något sätt ha karaktären av "fattigvård" (sökbart för medborgare).

44% av disponibla medel per år användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som på något sätt kan ha karaktären av "fattigvård". Övriga 56% ska användas till mottagare bestämda i urkunden.

Stiftelsen Tekla och Majken Lindgrens fond

Tekla Lindgren föddes 28 mars 1861 och arbetade större delen av sitt liv som lärarinna. Hennes syster, Majken Lindgren, föddes 30 januari 1863. Hon arbetade bland annat som llnesömmerska och hos firman Sjöströms fabriks bod. 1942 upprättade de ett testamente och donerade 5 000 kronor till en fond med namn Tekla och Majken Lindgrens fond.

Avkastningen ska gå till:

- Jonas Selggrens sanatorium till patienternas bästa, idag lungkliniken på Gävle sjukhus.
- Jonas Selggrens sanatorium var den tidens tuberkulosanstalt. 1975 fick länssjukhuset en lungklinik och sanatoriet tömdes. Året efter öppnade de ombyggda lokalerna som äldreboende under namnet Selggrensgården.

Stiftelsen Lotten Westergrens barnhemsfond

Lotten Westergren har i sitt testamente den 12 mars 1935 donerat 10 000 kronor.

Avkastningen ska årligen delas ut till:

- Frälsningsarméns arbete för behövande barn och familjer

Kommunstyrelsen föreslås besluta enligt nedanstående beslutsförslag:

Stiftelser	Förvaltningsresultat	Fördelat enligt nedan
Brännerifonden	94 032	Allt till välfärd
Societeternas anslag	18 271	Allt till välfärd
August Normans understödsfond	65 858	Välfärd 57 296 kr Heliga Tref. Diakoni 5 708 kr Gefle Seaman's Mission 2 854 kr
Cj o Axel Lennstrands fond	113 820	Välfärd 26 179 kr Frälsningsarmén 21 626 kr Gävle sjukhus 5 691 kr Friluftskonserter (sökbart) 10 244 kr Sökbart (övrigt ändamål) 40 064 kr
Tekla och Majken Lindgren	5 636	Allt till Gävle sjukhus lungavdelningen
Lotten Westergrens barnhemsfond	6 941	Allt till Frälsningsarmén
Totalt	304 558	

SEB sköter bokföringen av donationsstiftelserna, de upprättar även alla årsredovisningar. Förra året blev det ett fel i bokföringen vilket resulterade i att donationsstiftelsernas disponibla medel felaktigt blev för högt under 2024. Vi tog höjd för felet och valde att förra året dela ut 80% av förvaltningsresultatet i stället för hela förvaltningsresultatet. SEB har åtgärdat felet i 2024 års bokföring. Årets disponibla medel är därför korrekta och vi kan återigen dela ut hela förvaltningsresultatet. Ovanstående kolumn, förvaltningsresultat, är den summan som delas ut i år.

För att stiftelserna ska undvika att bli skatteskyldiga behöver vi dela ut minst 80% av förvaltningsresultatet, fördelat under en femårsperiod.

Malin Björklund
Verksamhetscontroller SG-Ekonomi